

Ап̆сатцла (Ап̆саз)

XII

Ап̣сатцла (Ап̣саз)

Аҕсацла – еснагь ииатцоу тцаауп. Уи иазхауеит еихарак Европа, Азия, Аҕадатэи Америка. Аҕсацла Қырттэылагы икоуп. Арака изызхауа еихарак амрагыларатэи аҕсацла ахккэа хэа изышьтоу роуп. Лассы-лассы иара уҕылоит Аҕсни, Мраташэаратэи Қырттэылеи, Боржомтэи аиҕхааи ркны. Уарла-шэарла иуҕылоит Мрагыларатэи Қырттэылагы.

Ап̄саз (Ап̄сацла) аххэаа

Ап̄саз аура ду змоу цлоуп, уи 20-50 метра р̄кынза иназар алшоит. Егьырт ациақэа излареип̄шым, уи аб̄ьқэа ичыдоу аформа рymoуп, иааизыхэхэаны, ипаны икоуп, агэыр асахьа амоуп. Ап̄саз аб̄ьқэа агэырқэа, ма агэырб̄ьқэа хэа ирышьтоуп. Убри акынтэ ап̄саз агэырб̄ьыцла хэа хьзысгы иамоуп.

15-20 шықэса р̄кынза акыраамта иаз-хауеит, нас иаха ирласны аизхара иалагоит. Ап̄сацла акыр шықэса ннацуеит - 200 шықэса инаркны 500 ш. р̄кынза.

Ап̄саз хазы игылазар, ашэыр афалоит заа. Ааигэа-сигэа егьырт ап̄-сазқэа рацэазар, аш-эыр афалара иала-гоит еиха ихьшэаны.

Аҗсаз иағало ашәыр иахьзуп аҗсабь. Аҗсабь рхы иадырхәоит ахәшәтәрақәа рзы, нас амцеикәцаразы, амҗеипьш рҗхагас.

Аҗсаз ахьта ачхауеит, азынра бзианы иахнагоит, аха амра бзиа избо атлақәа иреиуоуп.

Ашықәс җыц азтәи аҗсаз

Ашықәс җыц азы таацәарацыпҗхьаза аҗсаз дырхиоит. Уи зегь реиха бзиа избо ахәыцқәа роуп. Уамашәа иубаша, издырхиои чыдала абри атцла? Мамзаргыиабантәиаауеи ашықәс җыц азтәи аҗсаз архиара атрадициа?

Ажәытәан аурымқәа ирыман абас еипҗш иказ, ашықәс җыц азы имоаҗыргоз атас: еснагь ииатцәаз адаҗцла амахәкәа рыла икарцон агәыргын, нас аонашәкәа ркны икнархауан. Еснагь ииатцәоу атцлакәа ақәра дуи, аҗсынцреи, агәабзиарей ирсимволны икан. Аурымқәа агәра ргон урт атцлакәа аҗсы-мцқбацәа рыоны ааигәара инарышьтуам, ацәгьа-мыщәгьа иацәырыхьчоит хәа.

Абжьаратәи
ашәышықәскәа рзы
Германия пҗхынчкәын
мза 24 рзы аҗсаз
архиара традицианы
ирыман. Уи аены
акатоликцәа иазгәартон
Адами Евей рымш:
аҗсаз дырхион
еиуеипҗшым атцәа хкқәа
ахнырхаланы, аҗсаз
ахьцәкәаҗ иадыр-
куан амҗы, ма амажәа
иалхыз амат.

Уи ауаа иргэаланаршэон абиблиатэ хтыс ду, амат Ева маанала, дхыхны цбанат цла иаҕаз атцаа ҕылхыртэ, агыамагь лбартэ дшыканатцаз, иара убри алагыы ауаатэыоса цбанат шырцэызыз атэы зхэоз.

Аамта ыытк анца ашьтахь, атцакэа рыдагыы, аҕсаз иахындырхало иалагеит егырт ашэыркэеи ахаа-мыхааи. Аҕсаз архиарагыы даеа цакык аанахэо иалагеит. Иахья уи Адами Евеи рымш аены идырхиоз, цбанат цла атэы зхэоз акакэны иахэаҕшуам. Иахья уи хэмарга хкыла идырхиоит, ахэычкэа зегь реиха бзиа ирбо цлоуп.

Тэылакэак ркны уи Қыырса цла хэа иашьтоуп, хара хкны уи Ашыкэс ҕыц азтэи аҕсаз ахьзуп.

